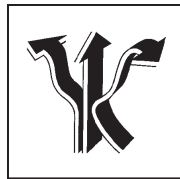

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 5

Матеріали

*Звітної науково-практичної конференції науковців МАУП
“Соціальна практика та теоретико-методологічні
засади модернізації України
(політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)”
м. Київ, МАУП, 30 листопада 2017 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2017

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 12 від 25.10.17)*

Редакційна колегія:

*М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор).*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

**Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —**

С76 Вип. 5: Матеріали звітн. наук.-практ. конф. “Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)”, 30 листопада 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2017. — 352 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези доповідей учасників науково-практичних форумів МАУП, що відбувались у контексті загальноакадемічної Науково-практичної конференції “Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)” з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43

Романенко Є. О., Чаплай І. В.

Філософські аспекти становлення комунікації як сутнісної характеристики державно-суспільних відносин 103

Лісовський П. М.

Перспективи рефлексії нового космічного порядку в постсучасності: кібербезпечні виміри..... 105

Нич Т. В.

Роль філософії в постнекласичному освітньому просторі 108

КРУГЛИЙ СТІЛ

“Держава та громадянське суспільство: динаміка складної взаємодії”

Костюк Т. О.

Держава та громадянське суспільство в Україні: динаміка складної взаємодії..... 111

Мельков Ю. О.

Фрактальність культури в сучасному світі 115

Пальм Н. Д.

Диалог культур в епоху глобалізації 120

Сухобрус М. Ю.

Громадянство і громадянська соціалізація 124

Семеняка Є. І.

Росія — політична свідомість і політична активність..... 126

XXI ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ СТУДЕНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

“Психологічні проблеми молоді у сучасному світі”

Коляденко Н. В.

Синдром Ретта як потенційно курабельне захворювання 129

Вакуліч Т. М.

Вплив соціальних факторів на формування невротичних розладів 131

Пільгук Н. М.

Особливості прояву інтернет-залежної поведінки підлітків..... 133

Вус В. І., Віхровська В. А.

Взаємини з батьками та дітьми як чинник розвитку позитивного самоставлення дошкільника..... 136

Бахов И. С.

Проблемы психического здоровья студентов США..... 138

Кравчук С. М.

Соціально-психологічні особливості професійної діяльності фахівців пожежно-рятувальних служб 141

Danylova T. V., Salata G. V.

Beyond biological and social: a holistic approach to mental health 143

Віхровська В. А.

Психолого-педагогічні моделі формування позитивного самоставлення дитини 145

КРУГЛИЙ СТІЛ
“Держава та громадянське суспільство:
динаміка складної взаємодії”
25 вересня 2017 року

Т. О. КОСТЮК

канд. політ. наук, НН ІМВСН МАУП

**ДЕРЖАВА ТА ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В УКРАЇНІ:
ДИНАМІКА СКЛАДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ**

Кожна держава це не лише політичний інститут, основною функцією якого є керування та прийняття законів у внутрішній політиці та розробка стратегії ведення зовнішньої політики. Держава — це передусім її громадяни, суспільство. Лише розвинене та політично активне суспільство, коло інтересів якого не обмежується мікросоціумом, здатне ефективно впливати на розвиток державної політики за умови демократичного принципу невтручання держави у діяльність громадянського суспільства як політичного інституту. Тобто, атрибутивна характеристика “громадянське” щодо суспільства співвідноситься, відповідно, з характеристикою “соціальна, правова” щодо держави. Як держава в демократичній країні поступово набуває ознак правової і соціальної, так і суспільство за умов демократичного політичного режиму набуває іманентно властивих йому якостей громадянського, оскільки повертається до свого стану політично організованого соціуму.

Українська держава налічує довгу історію існування, її суспільство завжди було зрілим і прогресивним, дало світові чимало видатних науковців, мислителів, вчених, культурних діячів, політиків. Якщо говорити про новітню історію України та розбудову громадянського суспільства, то українські та закордонні політологи схильні вважати події кінця 2004 року, відомі як Помаранчева революція, своєрідним початком прирощення суспільством функцій суб’єкта політики та переходу від пасивного та аполітичногоспостерігача за процесами в державі до їх активного учасника. Революція Гідності 2013–2014 рр. визнається своєрідним апогеєм процесу становлення громадянського суспільства як політичного інституту в Україні.

Наразі Україна за підтримки світової спільноти активно розробляє і впроваджує в життя реформи, спрямовані на встановлення не декларативної, а діючої демократії. Проте її розвиток не обмежується лише додержанням належних виборчих процедур, багатопартійності та умов для справедливої, прозорої політичної конкуренції. Активне, впливове і розвинене громадянське суспільство є важливими елементом будь-якої демократичної системи. І ця ланка прогальмовує. З одного боку — через ненадання державою належної уваги і значимості розбудові громадянського суспільства, а з іншого — через відсутність практики діалогу між суспільством і державними інститутами. Потреба держави в активній і ефективній співпраці з суспільством зумовлена необхідністю створення сприятливих умов для реалізації і захисту консти-

туційних прав і свобод людини і громадянина, функціонування правової держави, різноманітних форм демократії участі і взаємодії громадськості з органами державної влади, в тому числі, у формуванні та реалізації державної політики.

Будучи сферою самовиявлення і реалізації інтересів вільних громадян, громадянське суспільство відіграє одну із ключових ролей у впровадженні важливих суспільних змін, належного врядування, участі громадськості в управлінні державними справами, розробці і реалізації ефективної державної політики у різних сферах, утвердження підзвітної та відповідальної правової держави, розв'язання політичних, соціально-економічних та гуманітарних проблем.

Виходячи з очевидної необхідності встановлення конструктивного діалогу між такими політичними інститутами, як держава і громадянське суспільство, нами вважається за доречне запропонувати наступне:

1. Залучення організацій громадянського суспільства до надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів. Для цього необхідно:

- розробити та ухвалити державні стандарти соціальних послуг, універсальні для надавачів таких послуг незалежно від форми власності;
- затвердити порядок оцінки потреб одержувачів щодо окремих соціальних послуг, на підставі якої визначаються нормативні засади державного фінансування таких послуг, із обов'язковим залученням до визначення такого порядку громадськості;
- затвердити нормативно-правовим актом Кабінету Міністрів України перелік соціальних послуг, оплата яких відбувається на нормативних засадах одержувачами цих послуг (ваучери, інші казначейські зобов'язання);
- забезпечити рівні можливості громадських, благодійних організацій з одного боку та державних установ та організацій з іншого щодо надання соціальних послуг за рахунок державного та місцевих бюджетів;
- визначити критерії та порядок державних перевірок та публічної звітності суб'єктів усіх форм власності та підпорядкування, що надають соціальні послуги, які включено до переліку;
- визнати право громадських та благодійних організацій, що надають соціальні послуги, на оренду державного та комунального майна без обов'язкової участі у конкурсах, або передбачити відшкодування їх витрат на оренду державного та комунального майна;
- виключити вартість соціальних послуг, що фінансуються на нормативних засадах, з оподаткованого доходу фізичних осіб.

2. Забезпечення умов та сталих практик участі громадян у формуванні політики на усіх рівнях. Для цього необхідно:

- передбачити необхідність ухвалення на рівні органів місцевого самоврядування у кожній територіальній громаді статуту територіальної громади, у якому, зокрема, визначити:
 - а) порядок реалізації місцевої ініціативи;
 - б) порядок проведення громадських слухань;
 - в) порядок консультацій із громадськістю щодо формування та реалізації місцевого бюджету;
 - г) порядок проведення громадського обговорення містобудівної документації;
 - д) положення про конкурс соціальних проектів;
 - е) положення про органи самоорганізації населення (ОСН);
 - є) порядок проведення загальних зборів громадян;
 - ж) бюджетний регламент.

- Встановити на рівні закону обов'язок органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування проводити публічні консультації з громадськістю та визначити перелік випадків, у яких такі консультації обов'язкові.
- Запровадити механізм зупинення розгляду та/або дії нормативно-правових актів та рішень органів місцевого самоврядування у разі порушення вимог щодо консультацій з громадськістю в процесі їх підготовки;
- Запровадити обов'язкові публічні консультації з громадськістю процесі підготовки проектів державного та місцевого бюджетів;
- Передбачити можливість здійснення громадської експертизи діяльності бюджетних установ, які надають адміністративні та соціальні послуги;
- Встановити на рівні закону гарантії реалізації права на мирні зібрання. Встановити вичерпний перелік підстав для обмеження та заборони мирних зібрань. Гарантувати можливість проведення спонтанних зібрань, контр-зібрань, одночасних зібрань;
- Запровадити практику електронних петицій на рівні всіх органів виконавчої влади і місцевого самоврядування;
- Визначити на рівні закону порядок проведення загальних зборів громадян за місцем проживання.
- Визначити на рівні закону порядок ініціювання і проведення місцевого референдуму;
- Визначити на рівні закону гарантії захисту свободи мирних зібрань.

3. Підвищення рівня громадянської та правової культури громадян. Для цього необхідно:

- Забезпечити надання населенню правових консультацій з питань створення та правового регулювання діяльності інститутів громадянського суспільства;
- Запровадити в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах навчальних курсів з питань розвитку громадянського суспільства в Україні;
- Сприяти проведенню органами місцевого самоврядування, органами самоорганізації населення просвітницьких заходів щодо поширення інформації про можливості місцевої демократії;
- Проведення заходів правової освіти громадян, популяризацію серед населення участі громадян у діяльності інститутів громадянського суспільства.

4. Інституалізація державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства. Для цього необхідно:

- Створити при Кабінеті Міністрів України міжвідомчу координаційну раду з питань сприяння розвитку громадянського суспільства з обов'язковим залученням представників організацій громадянського суспільства;
- Створити державний Фонд сприяння розвитку громадянського суспільства для надання фінансової підтримки громадським ініціативам, спрямованим на розвиток громадянського суспільства;
- Визначити представника Кабінету Міністрів України, безпосередньо відповідального за формування та реалізацію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства;
- Передбачити обов'язкову експертизу проектів публічно-правових рішень (проектів законів та постанов Кабінету Міністрів України) на відповідність принципам і цілям державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства;
- Підвищити організаційну і кадрову спроможність структурних підрозділів органів влади, які відповідають за зв'язки із громадськістю;

- Забезпечити методичну підтримку та підвищення кваліфікації державних службовців щодо реалізації державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства.

Підсумовуючи, хотілося б зазначити, що громадянське суспільство є своєрідним індикатором демократичного режиму в державі. За його відсутності або бездіяльності, викликані аполітичністю громадян чи контролюючо-ревізійною роллю держави в його діяльності, в країні неодмінно встановлюється тоталітарний режим.